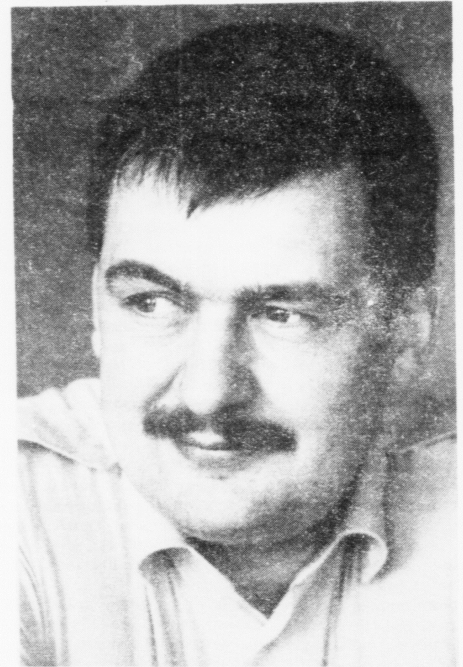

Hashið av landinum!

-Tey flestu munnu fegnast um støðuna, sum rætturin hevur tikið í hashmálinum. Nú er so bert at vóna, at fólk ikki bara lata tað verða við tað, men aktivt taka lut í tí arbeiði at halda slíkt burtur av klettunum skrivur Edvard í Skorðini Joensen í "Sjónarmiðinum" í dag.

Hann vísir á, at hash er sera vandamikið nýtsluevni, sum kann vera okkara uppvaksandi ungdomi til óbótaligan skaða.

sjónarmið

Edvard í Skorðini Joensen: -Tað er ikki lætt at skilja, at tað finnst persónar, sum gera seg til talsmenn fyri friari hashnýtslu, tá vit vita, hvussu vandamikið hetta rúsevni er.

Eitt evni, sum av og á er frammi í fjølmiðlunum, er rúsevnismissnýtsla. Og tað, sum mest verður viðgjørt av hesum, er narkotika.

Hjá okkum er tað enn soleiðis, at vit í samband við narkotika mest seta evnið hash. Hash verður av teimum »serkonu« ikki roknað sum narkotika sum so. T.v.s. at hash verður sett sum eitt veikt euforiserandi evni. Men eingin ivi eigur at vera um, at evnið fyri tað er vandamikið. Tað er nevniliga soleiðis, at tey, sum koma út í misnýtslu av teimum sterkaru narkotisku evnunum, øll eru byrjað við hashi. So eina rósu hiðani til ákæruvaldið, Føroya Rætt og Landsrættin fyri teirra stóðutakan viðv. hashnýtslu í Føroyum.

Hvat er hash?

Hash er eitt tað vanligasta rúsevnið í heiminum. Serliga í Norðurafrika, Mið-eystri og Latinamerika, har evnið hevur verið kent og nýtt í meira enn 2.000 ár. Tey seinnu árin er nýtslan í USA og Europa vorðin alt vanligari. Eisini her á okkara leiðum tykist hash at vera komið millum fólk.

Hash verður vundið úr plantuni Cannabis Sativa. Hash er harpiks, blandað við sterri ella smærri nøgdum av plantulutum av cannabisplantuni. Í cannabisplantuni eru fleiri ymisk evni. Tað týðningarmesta er tetrahydrocannabinol (THC). Teir turkaðu, smáttstøku blomulutirnir av cannabisplantuni nevast marijuana. Hash er sterkari enn marijuana, og er eisini tað evnið, sum mest verður nýtt.

Í framleiðaralöndunum, t.d. Marokko, Pakistan, Libanon, Nepal o.o., verður evnið pressað í plátur uml. 20×15×1 cm. til støddar, og víga hesar plátur um ½ kg. hvør. Hesar plátur verða so smuglaðar til t.d. Europa, har tær so aftur verða seldar til brukaran, annaðhvørt heilar ella eisini sundurlut-aðar. Tá so nøgdarnar, sum nýtta verða hvarja ferð, bert eru 1-2 gram, kann ein slík pláta vara eina løtu.

Nýtsla

Vanliga verður hash roykt. Úr lungunum fer tað virkna evnið beinleiðis í blóðið og haðani í heilan. Hashrúsurin byrjar tí beinanvegin og heldur á í umleið tveir til trýggjar tímar. Eyðkenni fyri rúsin er gott lag, avlagad fatan av rúmi og tíð og skerpað fatan av ljóði og ljósi. Hja summum, serliga nýbyrjaðum, kann sýnast ótti og órógv, sum í

einstøkum forum kann enda við stuttari sinnissjúku.

Meðan rusurin varar, er nýtarin vandamikil bæði fyri seg sjálvan og onnur. T.d. í ferðslu, júst sum um hann hevði drukkið alkohol. Hash verður ikki sum alkohol uppløyst í vatni, men í feitti. Tí verður tað savnað í fiti- evnunum í kroppinum, m.a. í heilunum, og verður spakuliga skilt út aftur haðani. Tað ganga 36 tímar, t.v.s. háltannað samdøgur, áðrenn helvtin av eini tiknari nøgd er horvin úr aftur kroppinum. Ein kennir seg tó bert rúsaðan, meðan THC'ð í kroppinum er mest, men er í veruleikanum ávirkaður í fleiri samdøgur. Henda langa ávirkan merkist bert, um hon merkist yvirhøvur, sum eitt sindur av móði, men í veruleikanum er ein als ikki friskur. Minnið verður verri. Tað verður tyngrt at læra nakað, og tað, sum lært er, hevur ein ilt við at brúka. At hetta er sera óheppið hjá skulanámungum er heilt greitt. At tað eisini er óheppið hjá øllum øðrum, skuldi verið sjálvsagt.

Orsakað av longu ávirkanini, hash hevur, er bert neyðugt at roykja nakrar fáar ferðir um vikuna, fyri at vera stóðugt ávirkaður.

Niðurstøða

Kanningar hava vist, at hash als ikki kann metast sum eitt ikki-vandamikið nýtsluevni, og at sammeta við alkohol og tubbakk er órimuligt.

Eisini alkohol og tubbakk eru skaðlig evni. Men skaðin, tey elva, er fyri tað mesta kropsligur, rakar brukaran sjálvan og krevur áralanga misnýtslu, soleiðis at brukarin ofta er vaksinn áðrenn ávirkanin sæst. Hashskaðarnir raka, ella kunnu raka, eftir stuttari nýtslu, og meðan nýtarin enn er í einum sera viðkvømtum tíðarskeiði, t.d. undir útbúgving, har grundin skuldi verið lögð undir restini av lívinum. Hashskaðarnir eru bæði kropsligir og sálarligir, umframt at teir kunnu víðføra fósturskaða.

Í hesum tíðum koma krøv um skerpingar í og forboð móti nýtslu av klor-evnum, epoxy, litevnum í matvørum, freon o.s.fr. Alt evni, hvørs skaðarin er minni prógvað, enn tá talan er um hash.

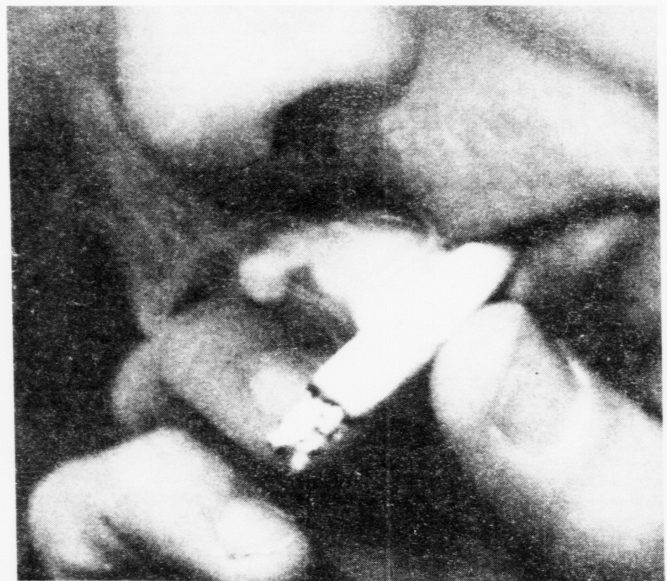
Tað er tí ikki lætt at skilja, at tað finnst persónar, sum gera seg til talsmenn fyri friari hashnýtslu. Vónandi er hetta orsakað av fávitsku og ikki tí sosiala ábyrgdarloysi, sum ofta eyð-

kennir fólk, sum siga seg hava tamarhald á síni egnu nýtslu av einumhvørjum evni, og ikki hava minstu fatan av, at teirra stóða ávirkar onnur, sum ikki hava tað.

Tey flestu munnu fegnast um stóðuna, rætturin hevur tikið í hesum máli.

So er bert at vóna, at fólk ikki bara lata tað verða við tað, men aktivt taka lut í tí arbeiði at halda slíkt burtur av klettunum.

Edvard í Skorðini Joensen

Hash er vandamikið nýtsluevni, og at sammeta við alkohol og tubbakk er órimuligt. Hashskaðarnir raka, ella kunnu raka, eftir stuttari nýtslu, og meðan nýtarin enn er í einum sera viðkvømtum tíðarskeiði skrivur rithøvundin til "Sjónarmið" í dag.